

fedél alatt“ békésen megférünk, anélkül, hogy észrevennénk, mennyi bajt, kellemetlenséget szereznek nekünk.

Újév első napján a lelkiismeret tükrében nézzünk szembe önmagunkkal s ha sok a torz vonás lelki arcunkon, igyekezzünk azokat kijavítani.

Az ember Istennek gyermeke, magában hordja a végtelent. Isten nélkül boldog nem lehet. Ne keressünk Isten helyett póteszményeket, mert egy elrontott élet után kénytelenek leszünk keserű szájjal megvallani, hogy tévedtünk. Isten az örök hívó eszmény, s az ember, az élet vándora, — ha kitérőkkel, vargabetűkkel, visszaesésekkel is, — de feléje törekszik. Isten nélkül illúziók romhalmaza az élet, nélküle tisztaságunk egybeolvad gyalázatunkkal, bűneink összemosódnak érenyeinkkel. Isten nélkül vak végzet és nem a tudás, erő és szeretet összhangja uralkodik a világegyetemben. Nélküle cél- és értelemnélkülivé válik életünk. Nélküle a jövőbe futó útnak nincs reménysége; ezért az új évet kezdjük meg azzal a szándékkal, hogy vele, benne és akarata szerint akarunk élni. Az Istenben bízó ember tud szeretni, hinni, remélni, tűrni és békében élni. Adja a jó Isten, hogy az ő törvénye szerint éljünk ebben az esztendőben, hogy így jöjjön el minden ember boldogsága, az Istenországa. Ámen.

HAZAHÍVÓ, ÚJ ÉLETRE SZÓLÍTÓ ÁLMOK

1Móz 28,12; 32,26

Az ókorban sokkal többet foglalkoztak az álommal, nagyobb jelentőséget tulajdonítottak neki, több megértéssel viseltettek iránta, mint manapság. Az ókori görögök azt tartották, hogy az ember jellemét álmaiból éppen úgy meg lehet állapítani, mint cselekedeteiből és szavaiból. Ciceró könyvet írt az álomról; e könyvben írja le Simonides költő álmát, mely századokon át mély benyomást gyakorolt az emberekre. A Nibelung mondában az álmoknak bizonyító erejük van.

A pszichológusoknak az a véleménye, hogy az ember arról álmodik, ami éber állapotban figyelmének tárgyát képezi. Az ember, akinek figyelmét nappal teljesen leköti egy feladat megoldása, éjszaka sem nyugszik. Ami álmunkban oly különös módon játszódik le, nem egyéb, mint a tegnaptól a holnap felé vezető híd. Az álom lényege: állásfoglalás az étellel szemben. Ha tudjuk, hogy milyen álláspontra helyezkedik valaki az étellel szemben, hogyan veri a hidat a jövő felé, akkor megérthetjük az álmában történő sajtáságos hidépítést is.

Ilyen értelmezésben megérthetjük Jákób két nagy álmát. A két álom között évek telnek el; az elsőt akkor látja, amikor otthonról menekül, a másodikat, amikor elindul hazafelé: a Jabbok gázlónál. Mégis a kettő szervesen kapcsolódik egymáshoz. a kettőt csak egymás mellé téve érthetjük meg, a második az elsőnek folytatása és megoldása.

Idézzük fel Jákób életének főbb mozzanatait, mert csak így érthetjük meg álmait. Egy tál lencséért elcsalja testvérétől, Ézsautól az

elszülöttségi jogot, öreg, vak atyját becsapva, megszerzi az apai áldást is. De nem sokáig örvendhet a gonoszsága árán szerzett vagyonnak, apai áldásnak, mert testvére fellobbanó haragja elől menekülnie kell. Ott kell hagynia mindent, ami addig kedves volt neki: szülőföldjét, szüleit, testvérét és Istent is. Az ókor embere azt hitte, hogy Isten hatóköre az ő szülőföldjére korlátozódik. Ezért, akinek el kellett hagynia szülőföldjét, úgy érezte, hogy kiszakadt Isten oltalmából, elszakítja a szövetségnek kötését, melyet atyáival kötött az Úr. Csak úgy tudjuk megérteni a Jákób egész lényét megrázó lelki földrengést, ha ennek tudatában vagyunk.

Menekülés közben Luz város mellett álmodt lát. „Egy létra volt a földre állítva, melynek teteje az égig ért, és Isten angyalai jártak azon fel és le“. A létra arra szolgál, hogy vele két egymáshoz el nem érő tárgyat összekössünk. Jákób menekülés közben érezte, hogy elszakadt Istenétől, de azt is érezte, hogy ezáltal élete elveszítette értelmét és célját, hogy nélküle nem tud élni. Ezért álmában létrát lát, amely összeköti életét Istennel. Ébrenlétében lélekemésztővé erősödött a gondolat: elszakadt az ő Istenétől, ezért az Úr is elhagyta őt. Álmában hallja azt, amit ébrenlétében annyira óhajtott hallani; Isten biztatását: „Én veled vagyok, megőrizlek téged, akárhová mégy, és visszahozlak erre a földre.“ Amikor felébred, egész remegő lényét áthatja az álom élménye, mert érzi, hogy a Szentséggel találkozott: „Mily félelmetes ez a hely! Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja“. Isten nélkül a távolba futó útnak sem értelme, sem reménye nem volt Jákób számára. Álmában találkozott vele, most már mehet tovább.

Sok év telik el apósánál, Lábánál. Egymás után születtek a gyermekek, de nemcsak a gyermekek száma nőtt, hanem gazdagsága is. Aki csak kívülről szemlélné a Jákób életét, azt gondolhatja, ez egy boldog ember. Második álma hazatérőben a Jabbók gázlónál arról beszél, hogy Jákób nem boldog, mert hiányzik valami az életéből: Isten áldása. Ez az álom arról beszél, hogy a gyarapodás éveiben is magában hordozta a lélek láthatatlan, belső vívódását, tépelődését.

Családjával együtt hazaindul, a Jabbók gázlónál éri az este; feleségeit, gyermekeit, szolgálóit átküldi a túlsó partra, ő pedig ott marad egyedül. Érzi, mielőtt rátenné lábát a túlsó partra, rendeznie kell viszonyát Istennel. Az éjszaka álom-vízió-valóság döbbenetében találkozik az ő Istenével. Nemcsak találkozik, hanem bírkózik is vele; az ősi szöveg szerint „vele egészen összefonódik“. Szinte halljuk, amint esdeklő hangon mondja: „Nem bocsátalak el, amíg meg nem áldasz engem“. Jákób hosszú évekig hordozott lelki vívódása, tépelődése ott nyer megoldást, amikor Isten „megáldotta őt“. Most már joga van átmenni a túlsó partra, mert Isten megáldotta őt.

Nemcsak az ókor embere, de a hozzánk időben közelebb eső nagy személyiségek, költők, írók, filozófusok is jelentős szerepet tulajdonítottak az álmoknak. Goethe „Lakodalmi éneke“ nem más, mint egy álom költői reprodukciója.

Emerson az álomról ezt írja: „Én értéket, figyelmeztető utalásokat tulajdonítok az álmoknak és csodálkozom azon, hogy az emberek csak

ürességet találnak az álom mahagóni asztalában, amikor jövendőmondás van bennük. Az álmokban egy finom egységbe fogó erő van a lélek számára, amely a nappalok nyitott szemében rejtve marad.

Petőfi az álomról azt vallja, hogy az: „A természetnek legszebb adománya . . . , melyen át lelkünk szeme a jövőbe néz“.

Vannak álmok, amelyeknek üzenete annyira világos, hogy megfejtésük nem jelent különösebb gondot; a legtöbb álmot azonban vagy mindjárt elfelejtjük, vagy nem tudjuk tartalmát, üzenetét, amit hordoz megfejtani. Az álom a lélek szeme, amellyel a jövőt próbálja kifürkészni. Megmutatja, hogy az álmodó milyen életfeladattal foglalkozik és azt is, hogyan foglal állást vele szemben. Olyan, mint a füst, mely mutatja, hogy valahol tűz ég. A tapasztalt ember a füstből még arra is tud következtetni, hogy a tűzön milyen fa ég.

Figyeljünk álmainkra, lehet, hogy Isten üzen bennük, ha bennünk a hozzá és embertársainkhoz vezető hidak leszakadtak, ha életünk rossz irányba sodródott. Építsünk új hidakat, s induljunk el, mint Jákób, hazafelé, Isten felé. Ámen.

TÖRÖK ÁRON

TÖREKEDJÜNK TÖKÉLETESSÉGRE

Zsid 6,1; 11,40

József Attila „Ars poetica“ c. verse — eszmei mondanivalóját illetően — csaknem egészében témánkba vágó. De az egészből is különös figyelmet érdemlően csendül ki annak egyik sora, melyet felhívásnak is tekinthetünk, s mely így hangzik: „A mindenséggel mérd magad!“

A kristály-szigorúságú parancsot fogalmazó költő a teljességet, tökéletességet jelentő mindenségben egy olyan mércét állít elénk, mely felé csak közelíthetünk, de elérni sohasem tudjuk. S noha a tökéletes emberi lét csupán célként tételeződik Isten és a természet kiváltságosának, a gondolkodás minden ajándékával és átkával megáldott embernek a tudatában, mégis érdemes megvizsgálni azokat a lehetőségeket, amelyek a nagy cél felé való törekvésében sikerrel vezérelhetik őt.

Induljunk ki abból a közérthető megállapításból, miszerint minden ember természetes vágya gondolatainak közlése, terveinek kivitelezése, vagy még több jelentős megfogalmazásban: *önmegvalósítása*. A gondolkodó, szavaiért és tetteiért egyaránt felelős lény esetében az önmegvalósítás két különböző, de egymástól csupán elméletileg elválasztható síkon jelentkezik: egyrészt a belső lelki élet síkján, másrészt a társadalmi élet területén. Ha az egyén a maga számára felállított belső mércének és a hozzáfűzött társadalmi elvárásoknak egyaránt meg tud felelni, s ha az önmegvalósítás e két lehetősége nem akadályozza, de har-